

Een heftig begin vanmorgen. Aan het eind der tijden worden alle mensen bij elkaar gebracht. Iedereen krijgt het hemels oordeel over zijn leven te horen. De grootste examenuitslag ooit. De grote scheiding tussen geslaagden en gezakten. En de vraag is: *wat bepaalt waar jij dan staat, aan de goede kant of niet?* Dit is de laatste grote gelijkenis van Jezus. Direct hierna vertelt Matteüs over het laatste avondmaal, de gevangenneming en de kruisiging. En dat maakt dit verhaal tot een indringende samenvatting van wat hij zijn leerlingen heeft willen leren.

Het past goed bij het liturgisch gevoel deze tijd. Volgende week is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Eeuwigheidszondag. We zullen ook hier mensen herdenken die het afgelopen jaar overleden zijn. Als jij dat zelf hebt meegemaakt, dan is dat vaak heel intens. Wel, na deze gelijkenis vanmorgen komen dus de meest intense teksten uit het evangelie: witte donderdag, goede vrijdag. In dat licht moet je ook de woorden van vanmorgen zien. In een fel licht dus. Het licht van de climax. In de afgelopen hoofdstukken werden de botsingen tussen Jezus en zijn tegenstanders steeds heftiger. Die zeggen steeds feller: *wat verbeeld jij je wel niet, Jezus? Wie denk je wel niet dat je bent? Jij denkt dat je boven de wet van God staat, want jij houdt je er lang niet altijd aan. Jij vergeeft zonden, en dat kan alleen God kan doen. Zo maak jij jezelf God, Jezus! Dat is de grootste zonde die een mens kan begaan. En daar staat maar één straf op: de dood.*

Hebben die Farizeeërs nou een punt hier? Het is ook wat islamieten ons als christenen vaak verwijten: *jullie hebben drie goden en niet een. Daarmee doe je die ene God te kort. Een mens kan geen God zijn. Mohammed is voor ons de meest bijzondere profeet, maar geen god, zoals Jezus voor jullie.* En in onze eigen kerkgeschiedenis hebben we natuurlijk heel wat af geworsteld met de vraag: hoe moet je Jezus zien? ‘Drie-enig God, die één in wezen zijt’ is toen het compromis geworden. Maar dat is toch voor menigeen toch een vreemde theologenvondst, een woordentruc waar je je niets concreets bij kunt voorstellen.

Kun je zo zeggen. En daar zit best wat in ook. Nou, van zulke theologische hersenspinsels moest Jezus zelf niets hebben! Hij wilde niets weten van vage formules en dogmatische slimmigheidjes. God moet voor Jezus altijd weer concreet worden! Zie zijn verhaal van vandaag: duidelijker kunt het niet krijgen! Ik heb dat altijd zo mooi gevonden. Het gaat hier om de diepste vraag die alle religies bezig houdt: *wat is goed en wat is kwaad, wat leidt naar hemel en wat naar hel, wat komt van God en wat van de duivel.* Wel, op die allergrootste vraag geeft Jezus een antwoord dat een kind kan begrijpen. *Als je iets van God wil zien, moet je je medemens in de ogen kijken.*

Dat is het antwoord aan de Farizeeërs. een antwoord aan de Islam, de basis voor onszelf als christenen. *Het Christendom begint er niet mee dat Jezus God wordt. Het begint helemaal aan de andere kant: dat God in Jezus mens wordt. Wij hoeven Jezus niet per se dogmatisch goddelijk te maken. God heeft Jezus mens gemaakt. Daar gaat het om!* De vraag: is Jezus God of mens of allebei? is niet de belangrijkste vraag door de ogen van Jezus gezien. Hij heeft het wel over Messias en Mensenzoon, maar dan altijd in de 3^e persoon. ‘Hij’. Het gaat Jezus niet om zijn goddelijkheid, het gaat hem om God zelf. De essentie is: God is mens geworden. Mens naast jou. Wil je echt weten waar het God om gaat? Wat de kern van Gods-dienst is? Wat eeuwigheidswaarde heeft in leven? Wel, dan gaat het om deze vragen:

*God in de mens naast jou heeft honger, wat doe je?
God in de mens naast jou heeft dorst, wat doe je?
God in de mens naast jou is naakt, wat doe je?
God in de mens naast jou is ziek, wat doe je?
God in de mens naast jou is vreemdeling, wat doe je?
God in de mens naast jou is gevangen, wat doe je?
God in de mens naast jou heeft jou nodig, waar ben je?*

En zo gezien is deze samenvatting van de lessen van Jezus geen reden tot examenvrees. In tegendeel. Het is een enorme bemoediging. Want het brengt God naast mij. Je mag best zeggen: God is in alle mensen. Prima. Maar vergeet daarbij niet dat God concreet wordt in die ene mens naast jou. Je kunt niet voor alle mensen een goed gebaar maken, goede woorden spreken, voeden, te drinken geven, aandacht geven. En dat hoeft ook helemaal niet. God is concreet in die ene mens naast jou. Dienst aan God kan beginnen met één goed woord, één hartelijk gebaar, één glas water. En als je dat beseft, besef je ook wat we vandaag te vieren hebben met de Maaltijd van de Heer. Eén stukje brood. Eén slok wijn of druivensap. Dat is het heel bescheiden beeld van wat God groots aan ons geeft. God is in Jezus mens geworden als wij. En brood en wijn zijn het beeld van wat God ons vraagt. Wij hoeven niet dat hele brood te zijn. Dat is Jezus. Dat ene stukje brood staat ook voor het talent wat wij gekregen hebben. Bescheiden, maar schat het op waarde. Het is genoeg om iets te betekenen voor God in die ene mens naast jou.

In de gelijkenis van vandaag wil Jezus zijn leerlingen nog een keer hartstochtelijk mee geven:
let op waar het in leven en geloven écht op aankomt. Maak geen verkeerde scheidingen, maak niet de verkeerde vragen belangrijk.

Jezus als God?

Hoor en luister hoe hij over God spreekt.
Hoor en luister hoe God spreekt door hem.

Jezus als mens?

Kijk en zie hem in de mens die jou helpt.
Kijk en zie hem in de mens die jou nodig heeft.

*Wat we aan de andere kant van het leven, aan eind van de tijd zullen zien,
heeft alles te maken met wat wij in onze tijd, in ons leven hebben willen zien.
Heb je God gezien in het gezicht van je naaste en heb je met hem gedeeld?
Dan zul je God zien en met hem verbonden blijven over alle grenzen heen.
Dan is de dood geen blinde muur.
Dan is het eind van de tijd als een filter waarachter al het kwaad definitief blijft hangen,
maar waar doorheen al het goede stroom tot bij God en daar voorgoed en ten goede geborgen is.*